

בנין יעקב

פרשת כי תצא

אמרים יקרים מפנינים נפלאים
לעודד הלבבות בימים המאירים
להבהיק עיניים ביהלום וספירים

תוכן הענינים

פרשת כי תצא

עיקר המלחמה - מלחמת היצרג

אב תשפ"א

© כל הזכויות שמורות

להערות אפשר לפנות לטל-פקס : 02-999-8201

או למייל : GMAIL.COM@3122131

ניתן להשיג הקונטרס

בירושלים : 053-31-53-661 050-41-75-336

בבית שמש : 052-76-30-720

כמו כן ניתן להשיג את סדרת הקונטרסים

בנין יעקב על המועדים

אלול - תשרי • חנוכה • שבב"ם • פורים - ד' פרשיות

חודש ניסן - חג הפסח - ספירת העומר • שבועות • בין המצרים

וכן בנין יעקב על התורה: בראשית • שמות

פרשת כי תצא

עיקר המלחמה - מלחמת היצר

רומז על המלחמה הגדולה - מלחמת היצר

בפרשתן (דברים כא י) "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבי". הנה ידוע מפי ספרים וסופרים, ומקורו מדברי הזוהר הקדוש (זו"ח כי תצא נח): שפרשה זו רומזת על מלחמת היצר.

וכה דברי רבינו השל"ה הקדוש (בפרשתן תורה אור ו) כי אף שפשוטה של הפרשה מדברת ממלחמה ממש, מכל מקום רומזת גם כן על מלחמת האדם עם יצרו, כי באמת זוהי המלחמה הגדולה.

וזהו מה שרמזו רבותינו ז"ל (קדושין כא:): 'לא דברה תורה אלא כנגד היצר הרע', רוצה לומר שהתורה רמזה בכאן על מלחמת היצר הרע. ועל זה אמר 'כי תצא למלחמה במלחמת הרשות', כי הרשות נתונה לאדם והבחירה בידו להתגבר עליו ולנצחו.

בזמן הזה עיקר המלחמה היא מלחמת היצר

ויתירה מכך מובא בשם הרה"ק מפרשיסחא זיע"א, שבזמן הזה מה שפירשו 'כי תצא למלחמה על אויבך - על היצר הרע', אינו דרך דרש ורמז, רק זהו הפירוש הפשוט, שמלחמת היצר זהו עיקר המלחמה, והיא תדירה ותמידית.

ומלחמה זו היא מלחמה תמידית בל יפסק, וכל זמן שהאדם חי בעולם הזה, חובה עליו לעמוד איתן בקשרי המלחמה נגד היצר בכל זמן ועת, ואין לך אדם שיכול להשמש ממלחמה זו, כי היצר הרע לא ינוח ולא ישקוט מלפנות את האדם אף בימי זקנה ושיבה עד סוף ימיו.

הכינו עצמכם למלחמה הגדולה

וידוע מה שכתב בזה בספר חובת הלבבות (בשער יחוד המעשה פרק ה) מעשה בחסיד אחד שפגע באנשים החוזרים ממלחמה חזקה ונצחו, ואמר להם: הנה זה עתה שבתם ממלחמה קטנה, ועכשיו הכינו עצמיכם למלחמה הגדולה, שאלוהו בתמיהה מהו המלחמה הגדולה, אמר להם אחי ורעי, היצר הרע הוא האויב הגדול ביותר, דהנה כל אויב כשרואה שמנצחים אותו פעם או פעמיים שוב אינו עולה על דעתו להלחם עוד כי הרי כבר הוכח לראות שאינו יכול לעמוד נגדם, אבל היצר הרע לא ינוח ולא ישקוט מללחום אתך, ואפילו אם נצחת אותו פעם או מאה פעמים, הוא ממשיך להלחם נגדך עד אשר יכחיד אותך משני העולמות.

מלחמת היצר - מלחמה תמידית אף שכבר נצחו פעמים רבות

ועיקר מטרת המלחמה אינה כדי להשיג נצחונות, אלא אף שכבר נחל הצלחות והתגבר רבות פעמים על יצרו, לא נפטר מלהמשיך במלחמה, כי תכלית הבריאה היא שיעמוד האדם במלחמה תמידית עם היצר הרע. ומדויק לשון הכתוב "כי תצא למלחמה" ולא אמר כי תצא לנצח את אויבך.

וכבר האריך בזה הרה"ק התפארת שלמה זיע"א (בפרשתו) על טענת בני אדם האיך יתכן שאנו רואים כי יש אנשי מעשה העושים מלחמה ביצורם ומנצחים אותה, ואחר כך באיזו ימים שוב היצר הולך ומתגבר עליהם, וצריכין לערוך נגדו מלחמה מחדש, והמה ראו כן תמהו, מה זה ועל מה זה, דהלא כבר ערכנו מלחמה

וכבשנו אותו זה מכבר, וחשבו בדעתם כי די להם בזה, ועתה הנה הוא היצר מתגבר כנגדם, ודואגים הם מה יהיה בסופם.

על זה באה התורה לרמוז "כי תצא למלחמה" היינו שעיקר יציאתך לזה העולם הוא רק למען היות לך מלחמה תמידית כל ימי חיידך, ולכך נוצרת.

בזכות התורה ינצח את היצר הרע

וכבר אמרו חכמינו ז"ל (שבת פג:): לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה ואפילו בשעת מיתה, שנאמר (במדבר י"א) "זאת התורה אדם כי ימות באהל" אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה. כי התורה הקדושה היא המגן היחידי והתבלין נגד יצר הרע, כמאמר חכמינו ז"ל (סוכה נב:): אם פגע בך מנוול זה - משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח, אם ברזל הוא מתפוצץ.

ועל פי זה נראה לבאר מה שאנו אומרים בימים אלו [במזמור לדוד ה' אורי (תהלים כו ג)] "אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח", דקאי על המלחמה הגדולה נגד היצר הרע, שזכות השקידה בתורה המרומז 'בזאת התורה' אני בוטח שאנצח אותו ואנצל ממנו.

החוגר כלי מלחמה נגד היצה"ר מובטח לו שיתנהו ה' בידו

והגם שאין בכח האנושי לכבוש ולנצח את היצר הרע, וכמפורש בגמרא (שם) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, שנאמר (שם לו לב) "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", ואלמלא הקדוש ברוך הוא שעוזר לו אינו יכול לו. אך על כל פנים מוטל עליו לצאת למלחמה, ולגמור בלבו לשוב בתשובה, ואז מובטח לו שהקב"ה יהא בעזרו.

ורמזוהו הקדמונים [ראה של"ה הק' ובפני דוד לחיד"א ועוד] במאמר הכתוב "כי תצא למלחמה" דהיינו שאם אכן מכין האדם עצמו וחוגר כלי מלחמה, אזי תיכף "ונתנו ה' אלהיך בידך" מובטח לו שיתנהו ה' בידך, כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל ולהתגבר ולכופף היצר הרע. וכלשון האור החיים הק': ומבטיחו הכתוב שהגם שתקיף הוא היצר מכח האנושי אף על פי כן יתנהו ה' בידו.

על האדם מוטל לצאת למלחמה ורק אז יעזרוהו מן השמים

ויסוד נפלא והוראה ישרה מצינו בזה בדברי החתם סופר זיע"א (תורת משה ד"ה כי תצא) דבענין מלחמת היצר לא שייך שיבטח האדם בה', ויחשוב בדעתו: למה לי לצאת למלחמה ולכבוש את יצרי, והרי ממילא אין בכח האדם לכבוש את יצרו רק בעזר הקב"ה, ואם כן מה לי לצאת ולהלחם בכוחות עצמי, ויאמר האדם לעצמו שהוא בוטח בהשי"ת שבוודאי יהא בעזרו וילחם מלחמתו.

אבל האמת לא כן הוא, כי מי שחושב כן לעולם לא יהיה שונאו נכנע תחתיו, רק שצריך האדם ללחום תמיד ולכבוש יצרו בכחו ובאפשרו בטבעו, והשאר משמים יסייעו, וכבר אמרו (שבת קד.) הבא לטהר מסייעין לו, אך תחלה צריך האדם לבוא לטהר, ורק אחר כך מסייעין אותו.

ועל פי זה מבאר החתם סופר מאמר הלל (אבות פ"א מי"ד) 'אם אין אני לי מי לי', כלומר שאם אין האדם פועל פעולות לעצמו, מי הוא אשר יעזרהו, 'וכשאני לעצמי' דהיינו אף לאחר שפעל 'מה הוא' כי הרי אין בכח האדם לנצחו, ורק בהצטרף שניהם יחדיו זוכה לסיוע מן השמים.

וזוהו שאמר הכתוב "כי תצא למלחמה על אויבך" דהיינו מלחמת יצר הרע, 'כי תצא למלחמה אז ונתנו ה' אלקיך בידך כי הבא לטהר מסייעין לו מן השמים.

אם יקדים להלחם עם יצרו עוד טרם יבוא לפתותו מזבטח שינצחנו בקל

הנה נמצינו למדים שתפקיד האדם הוא להיות מוכן בכל עת לעמוד בקשרי המלחמה נגד היצר הרע ותחבולותיו, ומוטל עליו להקדים ולצאת למלחמה עוד טרם יבוא היצר ויפתהו.

ועל פי הדברים האלו מיישב הרה"ק מקאצק זיע"א (אמת ואמונה קוצק יה) מדוע בפרשת בהעלותך כתיב (במדבר י ט) "וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם והרעותם בחצוצרות וזוכרתם לפני ה' אלהיכם ונושעתם מאויביכם" [וכמבואר בשל"ה הקדוש דבפסוק זה מרומז גם כן היצר הרע, כי אין לנו צר הצורך כמותו] ובמקרא זה משמע שצריך האדם לעשות פעולות שונות, להריע בחצוצרות וכדומה, כדי לנצח את האויב, ואילו כאן בפרשתו נאמר "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שביו" ולא נאמרה שום פעולת אדם, אלא מיד "ונתנו ה' אלוקיך בידך".

ומבאר הרה"ק שהחילוק בזה הוא, שכאשר האדם הוא המתחיל ללחום עם היצר, אז בטוח שינצחהו, ולא עוד אלא "וישבה ממנו שבי" ואם זוכה יכניס אותו לקדושה ויהפוך אותו לטוב, כמו שכתוב בכל לבבך, אבל אם האדם ממתין עד שיבא היצר הרע אליו ורק אז יערוך עמו מלחמה, אז לא יכבוש אותו בנקל כי אם על ידי "והרעותם בחצוצרות" ויצעק לה' וישפוך נפשו ולבבו לפני השם יתברך, ורק אז תהיה לו תשועה.

והשי"ת יהא בעזרנו שנוכה לעמוד איתן מול פתויי היצר ותחבולותיו, ולכופף את יצרינו לעבודתו יתברך שמו, ולא נכשל לעולם ועד אמן.

